

Sivil Toplum Kuruluşu Olarak Sendikacılığın Gelişimi ve Eğitim Sendikaları

Temel ÇALIK
Talip GEYLAN
Yılmaz YEŞİL
Gülten Türkan GÜRER

Temel ÇALIK - Talip GEYLAN - Yılmaz YEŞİL - Gülten Türkan GÜRER

SİVİL TOPLUM KURULUŞU OLARAK SENDİKACILIĞIN GELİŞİMİ VE EĞİTİM SENDİKALARI

ISBN 978-625-5964-70-0

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2025, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır; indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 2000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilmektedir.

I. Baskı: Nisan 2025, Ankara

Yayın-Proje: Selcan Durmuş
Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi
Macun Mahallesi 204 Cad. No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: yayinevi@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

YAZARLAR HAKKINDA

Prof. Dr. Temel ÇALIK

Lisans eğitimini 1979'da Ankara İktisadi Ticari İlimler Akademisi'nde, Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksekokulu'nda tamamlamıştır. Yüksek lisansını 1982 yılında Ankara İktisadi Ticari İlimler Akademisi Yönetim Bilimleri Enstitüsü'nde, doktora eğitimini ise 1988'de Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Bilimleri Anabilim Dalında tamamladı. 1980-1983 yılları arasında Millî Eğitim Bakanlığı'nda çalışmaya başlamıştır. 1983 yılından itibaren Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesinde görev yapmaktadır. 1989 yılında yardımcı doçent, 1998 yılında doçent unvanını almıştır. 2004 yılından itibaren profesör kadrosunda görev yapmaktadır. Yönetim ve eğitim alanında ulusal ve uluslararası makalelerinin yanı sıra çeşitli kitap ve kitap bölümleri bulunmaktadır. Eğitim bilimleri alanında çok sayıda dergide hakemlik ve yayın kurulu üyeliği yapmaktadır.

ORCID No: 0000-0003-3656-6260

Türk Eğitim-Sen Genel Başkanı Talip GEYLAN

1972 yılında Çorum-Osmancık'ta doğdu. Temmuz 1993 döneminde Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nden mezun oldu. Gazi Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nde Yüksek Lisansını tamamladı. 1997 yılında Ankara'da Felsefe Öğretmeni olarak göreve başladı. 1998-1999 yıllarında MEB Talim ve Terbiye Kurulu Ders Kitapları İnceleme Komisyonu'nda görev yaptı. 1992-1999 yılları arasında değişik sivil toplum kuruluşlarında yönetici olarak görev aldı. 05.12.1999 tarihinde Genel Basın ve Sosyal İlişkiler Sekreteri olarak sendikada görev aldı. 09-10 Mart 2002 tarihinde yapılan 1. Merkez Genel Kurulunda Genel Dış İlişkiler ve Basın Sekreteri olarak seçildi. 2. ve 3. Olağan Genel Kurulda da bu görevine yeniden seçildi. 24-25 Ekim 2009 tarihinde yapılan Olağanüstü Merkez Genel Kurulu'nda "Genel Teşkilatlandırma Sekreteri" görevine seçildi. 5-6 Şubat 2011 tarihinde yapılan 4. Olağan Merkez Genel Kurulu'nda ve 1-2 Şubat 2014 tarihinde yapılan 5. Olağan Merkez Genel Kurulu'nda bu görevine yeniden seçildi. 24-25 Şubat 2018 tarihinde yapılan 6. Olağan Merkez Genel Kurulu'nda da Genel Başkanlık görevine seçildi. 26-27 Şubat 2022 tarihinde yapılan 7. Olağan Merkez Genel Kurulu'nda Genel Başkanlık görevine yeniden seçildi. Geylan evli ve 3 çocuk babasıdır.

ORCID No: 0009-0008-8252-2561

Prof. Dr. Yılmaz YEŞİL

Lisans eğitimini 2001’de Gazi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı’nda tamamlamıştır. Yüksek lisansını 2005’te Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde, doktora eğitimini ise Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Halk Edebiyatı alanında 2012’de tamamladı. Bir süre Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde öğretmenlik ve eğitim yöneticiliği yapmıştır. 2017 yılında doçent, 2022 yılında profesör unvanını almıştır. Yazar, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi, Türkçe Eğitimi Bölümü öğretim üyesi olarak görevine devam etmektedir. Türkçe eğitimi, Yabancılar Türkçe öğretimi, Türk Eğitim Sistemi ve Türk boylarının kültürlerine dair ulusal ve uluslararası makalelerinin yanı sıra çeşitli kitap ve kitap bölümleri bulunmaktadır. Yeşil, Türkiye’de memur ve işçi sendikalarının gelişimi ve çalışan sorunları üzerine çok başlıklı projeler yürütmüştür. Yurtiçi ve yurt dışında çalışmış olduğu konularla ilgili konferanslar ve eğitim seminerleri vermiştir.

ORCID No: 0000-0001-6605-3541

Dr. Gülten Türkan GÜNER

Lisans eğitimini 2013 yılında Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümünde, yüksek lisans eğitimini 2017 yılında Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Teftişi alanında; doktora eğitimine ise 2022 yılında Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Yönetimi Anabilim dalında tamamlamıştır. 2016-2018 yılları arasında ise özel bir öğretim kurumunda sınıf öğretmeni olarak görev yapmıştır. Eğitim yönetimi alanında çalışmaları bulunan yazar, ulusal düzeyde düzenlenen çeşitli kongrelere de sözlü bildiri sunumları ile katılmıştır.

ORCID No: 0000-0002-8054-6489

ÖN SÖZ

Mustafa Kemal Atatürk'ün "Maarifte süratle yüksek bir seviyeye çıkacak bir milletin hayat mücadelesinde maddi-manevi bütün kudretlerinin artacağı muhakkaktır" ifadesi, toplumlar açısından eğitimin ne kadar önemli olduğunu gösteren veciz bir sözdür. Toplumun en önemli yapı taşlarından biri olan eğitim, geleceğin sağlam temeller üzerinde oturtulmasında kritik bir rol oynamaktadır. Bu nedenle, toplumun en önemli aktörleri arasında yer alan sivil toplum kuruluşları ve sendikalara, eğitim içinde ayrı bir yer açmak gerekir.

20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren sivil toplum kuruluşlarının sayıca çoğalması yanında, etkinliğinin de hızla arttığına şahit olmaktadır. Bu bağlamda, sendikacılık anlayışının da günden güne daha fazla önem kazanmaya başlamasında sivil toplum kuruluşlarının toplumsal ihtiyaçlara cevap vermek adına mücadele etmesi; sendikaların çalışma hayatının düzenlenmesi ve çalışan haklarının savunulması konusundaki mücadelelerinde de etkin rol oynamaktadır. Öğretmenlerin ve diğer eğitim çalışanlarının haklarının korunması, eğitim politikalarının şekillenmesi ve eğitim sisteminin geliştirilmesi adına eğitim sendikaları güçlü bir ses oluşturmaktadırlar.

"Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri" kolunda hizmet gösteren ve hukuki çerçevede faaliyetlerini yerine getiren Türk Eğitim-Sen, Anaokulundan/Üniversitelere ve Yurtlarda çalışan öğretmenlerin, öğretim elamanlarının ve memurlarının 18 Haziran 1992'den beri sesi olmaya, her geçen gün üye sayısını artırarak büyümeye devam etmektedir. Bir yandan eğitim çalışanlarının diğer yandan ise başta Türk eğitim sistemi olmak üzere ülkemizle ilgili önemli her konuyu gündeme getirmekte ve yaşanan problemlere çözüm üretmektedir. Diğer yandan da Türkiye'yi ve Türk Milletini aydınlık bir gelecekle kucaklaştırabilmek için çalışmalarını, yılmadan/yorulmadan aklın ve bilimin rehberliğinde sürdürmektedir.

Bu kitap, sivil toplum ve sivil toplum örgütlerinden yola çıkarak; sendika kavramı ve sendikacılığın kapsamına ilişkin açıklamalarda bulunarak eğitimin geleceğini şekillendiren ve demokratik temeller üzerine inşa edilen bir eğitim sisteminin oluşturulmasında eğitim sendikalarını tanımak ve eğitim sendikacılığının rolünü anlamak isteyenlere, konuya ilişkin araştırma yapacak olanlara katkı sağlayacak niteliktedir. Ayrıca, eğitim sendikacılığına yönelik Türk Eğitim-Sen örneği ile Türkiye'de eğitim sendikacılığının bugünkü durumuna anlamayı ve anlatmayı amaçlamaktadır.

Kitabın hazırlanma sürecinde engin bilgi ve deneyimini bizlerle paylaşan Türk Eğitim Sen Genel Başkanı Sayın Talip GEYLAN'a ne kadar teşekkür etsek azdır. Yine Genel Başkan Yardımcısı Cengiz KOCAKAPLAN'a çok çok teşekkürler. Ayrıca, Türk Eğitim-Sen çalışanlarına da teşekkürü borç biliriz. Kitabın basım sürecini üstlenen Pegem Akademi adına Sunay KARADAĞ'a sonsuz teşekkürlerimizi sunuyoruz. Siz değerli okurların, yöneticilerin, öğretmenlerin, eğitim iş kolunda çalışanların, öğretmen adaylarının ve öğrencilerin mesleki kariyerinde ve eğitim hayatında yararlı olması dileğiyle...

Temel ÇALIK

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	v
-------------	---

Giriş	1
-------------	---

1. BÖLÜM

SİVİL TOPLUM VE SİVİL TOPLUM ÖRGÜTÜ

Sivil Toplum Kavramı	3
Sivil Toplumun Düşünsel Temelleri ve Tarihçesi	5
Sivil Toplumun Özellikleri	9
Sivil Toplumun İşlevleri.....	12
Sivil Toplum ve Demokrasi İlişkisi.....	13
Sivil Toplum Örgütleri ve Özellikleri.....	15
Sivil Toplum Örgütlerinin İşlevleri	17
Sivil Toplum Örgütlerinin Önemi.....	19
Sivil Toplum Örgütleri ve Demokrasi İlişkisi	20
Bir Sivil Toplum Örgütü Olarak Sendikalar	21

2. BÖLÜM

SENDİKA KAVRAMI VE KAPSAMI

Sendika ve Sendikacılık Kavramı	23
Sendikacılığı Etkileyen Faktörler.....	26
Sendikanın Unsurları	28
Sendikanın İşlevleri	31
Sendikanın Faaliyetleri	33
Sendikaların Tarihsel Gelişimi	35
Dünyada Sendikacılığın Doğuşu ve Gelişimi	35
Türkiye’de Sendikacılığın Gelişimi	40
Sendikalara İlişkin Yasal Düzenlemeler	49
Uluslararası Belgelerde Sendikalar.....	49
Birleşmiş Milletler Belgeleri.....	49
İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi (İHEB).....	49
Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi	50
Medeni ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi	50
Avrupa Konseyi Belgeleri	50
Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (İnsan Hakları ve Temel Hürriyetleri Koruma Sözleşmesi).....	51
Avrupa Sosyal Şartı.....	51
Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Belgeleri	52
Uluslararası Çalışma Örgütü Anayasası ve Philadelphia Bildirgesi	52
29 Sayılı Zorla Çalıştırma Sözleşmesi	53
87 Sayılı Sendika Özgürlüğü ve Örgütlenme Hakkının Korunmasına İlişkin Sözleşme	53
98 Sayılı Örgütlenme Hakkı ve Toplu Pazarlık Sözleşmesi.....	53

100 Sayılı Eşit Ücret Sözleşmesi	54
105 Sayılı Zorla Çalıştırmanın Yasaklanması Sözleşmesi.....	54
111 Sayılı Ayrımcılık (İstihdam ve Meslek) Sözleşmesi	54
138 Sayılı Asgari Yaş Sözleşmesi.....	54
182 Sayılı Çocuk İşçiliğinin En Kötü Biçimleri Sözleşmesi	54
Ulusal Belgelerde Sendikalar.....	55
1961 Anayasası.....	55
1982 Anayasası.....	56
657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu	57
624 Sayılı Devlet Personeli Sendikaları Kanunu	57
2821 Sayılı Sendikalar Kanunu	58
2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu	58
6356 Sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu	58
4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu.....	59
5018 sayılı İşçi ve İşveren Sendikaları ve Sendika Birlikleri Hakkında Kanun	59
Çalışma Alanları Açısından Sendikaların İncelenmesi.....	59
Üyelerinin Niteliklerine Göre Sendikalar	60

3. BÖLÜM

EĞİTİM SENDİKALARI

Eğitim Sendikaları ve Amaçları.....	62
Eğitimde Sendikalaşmanın Gerekliliği	64
Eğitim Sendikalarının Özellikleri ve İşlevleri	65
Eğitim Sendikacılığının Tarihsel Gelişimi	68
Dünya'da Eğitim Sendikacılığının Tarihsel Gelişimi	68
Dünyada Eğitim Sendikalarına İlişkin Örnekler.....	69
İngiltere	70
Fransa	70
Almanya.....	71
Amerika Birleşik Devletleri (ABD)	72
Türkiye'de Eğitim Sendikacılığının Tarihsel Gelişimi	73
Türkiye'deki Eğitim Sendikalarına İlişkin Örnekler	77
Türk Eğitim-Sen.....	77
Eğitimciler Birliği Sendikası (Eğitim-Bir-Sen)	78
Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikası (Eğitim-İş).....	78
Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (Eğitim Sen).....	79
Hürriyetçi Eğitim ve Bilim Çalışanları Sendikası (Hürriyetçi Eğitim Sen)	80
Eğitim ve Bilim Gücü Dayanışma Sendikası (Eğitim Gücü Sen).....	81
Tüm Eğitim Çalışanları Sendikası (Teç-Sen)	81
Üniversite İdari Personel Sendikası (Üni-Per-Sen).....	81
Anadolu Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Sendikası (Anadolu Eğitim Sendikası).....	82
Türkiye'deki Eğitim Sendikalarının Mevcut Durumunun Değerlendirilmesi.....	83
Eğitim Politikaları ve Sendikalar	85
Eğitim Sendikaları ve Siyaset İlişkisi	86
Eğitim Sendikaları ve Eğitim Yönetimi İlişkisi	89

4. BÖLÜM

EĞİTİM SENDİKASI OLARAK TÜRK EĞİTİM-SEN ÖRNEĞİ

Türk Eğitim-Sen Kuruluş Süreci.....	92
Türk Eğitim-Sen Vizyonu ve Misyonu	93
Türk Eğitim-Sen'in Amacı ve Faaliyet Alanları	94
Türk Eğitim-Sen'in Örgütsel Yapısı.....	95
Türk Eğitim-Sen Çalışmaları	96
Üniversitelere İlişkin Sendikal Çalışmalar	96
Eğitim Çalışanlarına İlişkin Sendikal Çalışmalar	103
Türk Eğitim-Sen Tarafından Hazırlanan Basılı Yayınlar	109

5. BÖLÜM

TÜRKİYE'DE EĞİTİM SENDİKACILIĞINA İLİŞKİN YAPILAN ARAŞTIRMALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Türkiye'de Eğitim Sendikalarına İlişkin Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri.....	112
Eğitim Sendikalarına Üyelik Konusuna İlişkin Sorunlar	112
Eğitim Sendikalarının İşlevlerine İlişkin Sorunlar	114
Eğitim Sendikalarına İlişkin Yapısal Sorunlar	114
Eğitim Sendikalarına İlişkin Diğer Sorunlar	115
Sorunlara İlişkin Çözüm Önerileri.....	116

Kaynakça.....	118
----------------------	------------

GİRİŞ

Tarihsel süreç içinde sivil toplumun ortaya çıkışı ve sonrasına ilişkin geçirilen aşamalar göz önüne alındığında, sivil toplumun Batıda kullanıldığı anlamıyla Türkiye'deki kullanımının birbiri ile aynı anlamı taşıyıp taşınamaması bir tartışma konusudur. Ancak Türkiye'nin kendi kültürüne özgü bir sivil toplumu tarihsel süreç içinde hiç ortaya çıkarmadığını söylemek doğru değildir. Konuya ilişkin yapılan araştırmalar da hem Osmanlı Devleti döneminde hem de Cumhuriyet'in ilk yıllarında Türk kültürüyle özdeş bir sivil toplumun var olduğunu göstermektedir. Türkiye'de 1980'li yıllardan itibaren dünyada yaşanan gelişmelere paralel şekilde sivil toplum gelişim göstermektedir. Dolayısıyla bu süreçte, hem sivil toplum kuruluşlarının toplum içinde yaygınlaşması hem de öneminin anlaşılması söz konusudur (Gözübüyük Tamer, 2010). Bu çerçevede, sivil toplumun tarihsel süreç içerisindeki varlığını ve hangi aşamalardan geçtiğini ortaya çıkarılması, sivil toplumun demokrasi ile birlikteliğini belirlemek ve son olarak sivil toplum anlayışı kapsamında sendikaların değerlendirilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir.

İş görenlerin ekonomik ve sosyal açıdan sahip oldukları hak ve çıkarları savunup geliştirilmesini temel amaç edinen mesleki örgütler olarak tanımlanan sendikalar; oda, birlik gibi örgütlenmelerden farklı olarak ekonomik ve sosyal bağlamlı özlük hak ve çıkarlarının gelişimine mesleki gelişim ve edinimlerden daha çok odaklanmıştır (Dilbaz ve Erkılıç, 2021). Sanayi Devrimi'nden günümüze kadar geçen sürede örgütlü olmanın temelini çalışanların, işçi sendikalarının işyerinde hem adaleti sağlayan hem de ekonomik ve sosyal haklarını koruyup geliştiren örgütler olmalarına yönelik inançlar oluşturmaktadır. Dolayısıyla emeğin sendikal hareket tarafından temsil edilmeye ihtiyaç duyulduğu konusu açık bir gerçek olup küresel toplumun gün geçtikçe yerine getirilmesi zorlaşan ve temel sorumluluğu olarak kabul edilen ekonomik ve sosyal adaletin sağlanması konusu işçi sendikacılığının ekonomik, sosyal ve siyasal rolünü arttırmaktadır. Çünkü sadece ekonomik olarak değil sosyal olarak da eşitsizliğin arttığı, toplumsal kutuplaşmanın yoğunlaştığı küresel dünya içinde uluslararası rekabetin yanı sıra örgütlenme hakkı gibi sivil topluma ilişkin demokratik değerlerin de zedelenmesi söz konusudur (Selamoğlu, 2004).

Ülkelerin sosyo-ekonomik, kültürel, siyasal ve tarihsel özelliklerine göre işçi ve sendikal hareketleri şekillenmektedir. Günümüzde dünya genelinde sendikal hareketlerin önemli derece zayıfladığı, yeni politikalara cevap veremediği ya da vermediği görülmektedir. Bu durumda etkili olan unsurun ise büyük ölçüde küresel ölçekte yaşanan üretim yöntemi ve yönetiminde ortaya çıkan değişim ya da

dönüşümler olduğu bilinmektedir. Yaşanan dönüşümlerin günümüzde Türkiye’yi önemli derecede etkilediği görülmektedir. Ancak Türkiye’deki tarihsel süreçte sendikal hareket ile hem kendine özgü doğup geliştiğini görmek hem de bu tarihsel şartların diğer ülkelerde var olan sendikacılık hareketinden ayıran nitelikler kazandırdığının da belirtilmesi gerekmektedir (Urhan ve Çelik, 2010). Bu bağlamda Dünya’daki sendikacılığın ortaya çıkışından yola çıkılarak Türkiye’de sendikacılığın nasıl doğduğunun incelenmesinin sendikacılığın gelişimini değerlendirmeye yardımcı olacağı söylenebilir.

Türkiye’de eğitim sendikaları, eğitim sisteminin önemli bir paydaşı olarak öğretmenlerin ve eğitim çalışanlarının haklarını korumak, iyileştirmek ve geliştirmek amacıyla kurulan örgütlerdir. Eğitim sektöründe hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin kalitesini artırmada kritik rol oynayan eğitim sendikaları eğitim çalışanlarının ekonomik ve sosyal haklarını koruma görevini üstlenmenin yanı sıra ücret, çalışma koşulları, emeklilik avantajları gibi konulara ilişkin mücadele göstererek hem öğretmenlerin hem de diğer eğitim çalışanların daha iyi yaşam standartlarına sahip olmalarını sağlaması yönüyle önemli bir yere sahiptir. Ayrıca eğitim sendikaları eğitim sisteminin iyileştirilmesi için eğitim politikalarının oluşturulmasında ve uygulanmasında söz sahibi olarak eğitimde kalitenin artırılması, öğrenci başarısını yükseltilmesi ve eğitimcilerin mesleki gelişiminin desteklemesi yönüyle öneriler sunması açısından önem teşkil etmektedir. Böylece etkili ve verimli bir eğitim sisteminin oluşturulmasına katkı sağlanır. Eğitim sendikalarının önemli oluşunun bir diğer yönü de öğretmenlerin bir araya gelerek mesleki dayanışma oluşturmalarına teşvik edilmesi sonucu eğitim çalışanlarının deneyimlerini paylaşımlarının, sorunlarını dile getirmelerinin ve çözüm arayışlarını birlikte gerçekleştirmelerinin sağlanmasına ilişkindir. Oluşturulan dayanışma ile eğitim çalışanlarının hem daha güçlü hem de daha etkili bir ses ortaya koymaları sağlanır. Dolayısıyla Türkiye’de eğitim sendikalarının geçmişten günümüze Türk eğitim sisteminin önemli bir paydaşı olarak görülmesi söz konusudur. Hem eğitim çalışanlarının haklarını koruma hem de eğitim sisteminin iyileştirilmesine katkı sağlama görevleriyle eğitim sendikaları ülkenin eğitim kalitesini artırmak ve eğitimcilerin refahını yükseltmek için önemli bir rol oynamaktadır (Geylan, 2023). Dolayısıyla bu kitapta sivil toplum kavramından yola çıkarak sivil toplum örgütlerinden biri olan sendikalar çerçevesinde eğitim sendikaları incelenecektir. Bu bağlamda kitabın birinci bölümünde sivil toplum kavramı ve sivil toplum örgütü, ikinci bölümünde sendika kavramı ve kapsamı, üçüncü bölümünde eğitim sendikaları, dördüncü bölümünde eğitim sendikası olarak “Türkiye Eğitim, Öğretim ve Bilim Hizmetleri Kolu Kamu Çalışanları Sendikası (Türk Eğitim-Sen)” örneğine ve son olarak beşinci bölümünde ise Türkiye’de eğitim sendikacılığına ilişkin yapılan araştırmaların değerlendirilmesi konularına yer verilmektedir.